

Sygn. akt IV KO 121/22

POSTANOWIENIE

Dnia 1 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **E. B.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 1 grudnia 2022 r.,
wniosku Sądu Rejonowego w D.,
zawartego w postanowieniu z dnia 4 listopada 2022 r., sygn. akt II K [...],
o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,
na podstawie art. 37 k.p.k.

postanowił

**uwzględnić wniosek i sprawę przekazać do rozpoznania
Sądowi Rejonowemu w Olkuszu.**

UZASADNIENIE

E. B., kurator Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Sądzie Rejonowym w M., została oskarżona przez oskarżycielkę prywatną B. P., prokuratora Prokuratury Rejonowej w D., o popełnienie przestępstw z art. 212 § 1 k.k. Sprawa trafiła do Sądu Rejonowego w M., gdzie nadano jej sygn. akt II K [...]1. Postanowieniem z dnia 14 listopada 2019 r., sygn. akt VII Ko [...], Sąd Okręgowy w Katowicach wyłączył sędziów i asesorów sądowych Sądu Rejonowego w M. od rozpoznania sprawy o sygn. akt II K [...]1 i sprawę tę przekazał do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w D.. Po przekazaniu sprawy do ww. Sądu Rejonowego (sygn. akt II K [...]) od jej rozpoznania wyłączeni zostali kolejno wszyscy sędziowie II Wydziału Karnego. Sąd Okręgowy w Sosnowcu postanowieniem z dnia 23 czerwca 2022 r., sygn. akt V Ko [...], nie uwzględnił żądania wszystkich sędziów i asesorów sądowych Sądu Rejonowego w D. o wyłączenie ich od udziału w sprawie i przekazanie jej do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu.

Postanowieniem z dnia 4 listopada 2022 r., sygn. II K [...], Sąd Rejonowy w D. wystąpił w trybie art. 37 k.p.k. do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie przedmiotowej sprawy innemu sądowi równorzędnemu. Sąd Rejonowy wskazał, że w sprawie występują realnie okoliczności, które mogą zasadnie stwarzać przekonanie o braku warunków do jej obiektywnego rozpoznania przez Sąd do tego wyznaczony. W ww. postanowieniu Sąd Rejonowy wskazał, że oskarżycielka prywatna jest prokuratorem Prokuratury Rejonowej w D., mieszczącej się w tym samym budynku co Sąd Rejonowy w D., przez to jest znana służbowo i prywatnie sędziom i asesorom sądowym orzekającym w tym Sądzie. Podkreślił, że przekazania sprawy konsekwentnie domaga się sama oskarżycielka prywatna, a oskarżona się temu nie sprzeciwia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek jest zasadny.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu w trybie art. 37 k.p.k. ma charakter wyjątkowy, zaś odstępianie od zasady rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy może nastąpić tylko w razie zaistnienia sytuacji jednoznacznie świadczącej o tym, że pozostawienie sprawy w gestii tego sądu sprzeciwiałoby się dobru wymiaru sprawiedliwości. Chodzi tu o okoliczności, które mogą wywierać wpływ na swobodę orzekania lub stwarzać przekonanie o braku warunków do rozpoznania tej sprawy w sposób obiektywny (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dni: 29 grudnia 2021 r., IV KO 163/21; 22 grudnia 2021 r., III KO 92/21). Dotyczy to więc zasadniczo sytuacji, w których okoliczności zaistniałe w sprawie niewątpliwie mogłyby wywołać wątpliwości u postronnego, obiektywnego obserwatora takiego procesu, co do możliwości bezstronnego, obiektywnego rozpoznania sprawy we właściwym sądzie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 września 2022 r., I KO 86/22).

W tej sprawie zachodzą szczególne okoliczności determinujące przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu. W zaistniałym układzie procesowym oskarżycielką prywatną jest prokurator Prokuratury Rejonowej w D., a oskarżoną kurator Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Sądzie Rejonowym w M.. Niniejsza

sprawa została przekazana z Sądu Rejonowego w M. do Sądu Rejonowego w D. przede wszystkim z uwagi na instytucjonalne powiązanie oskarżonej z sędziami i asesarami sądowymi Sądu Rejonowego w M.. Aktualnie niewątpliwy związek zawodowy oskarżycielki prywatnej z Sądem Rejonowym w D., wykazany argumentacją wniosku, a w konsekwencji także intensywne kontakty zawodowe oskarżycielki prywatnej z sędziami i asesarami sądowymi tego Sądu, uzasadniają skorzystanie z możliwości przewidzianej w art. 37 k.p.k. W orzecznictwie Sądu Najwyższego do sytuacji uzasadniających przekazanie sprawy zaliczono bowiem m.in. takie przypadki, gdy oskarżonym albo pokrzywdzonym był prokurator prokuratury rejonowej lub prokuratury okręgowej z terenu objętego właściwością sądu (por. postanowienie z dnia 8 października 2002 r., IV KO 42/02).

Osiągnięcie celu wyznaczonego przez art. 37 k.p.k., tj. uzyskanie stanu, w którym obiektywny, postronny obserwator procesu nie będzie miał wątpliwości co do warunków umożliwiających obiektywne i bezstronne rozpoznanie sprawy, możliwe jest poprzez przekazanie tej sprawy poza obszar zawodowej aktywności zarówno oskarżycielki prywatnej, jak i oskarżonej. Jest to więc możliwe poza okręgiem Sądu Okręgowego w Katowicach i Sądu Okręgowego w Sosnowcu. Tym samym Sąd Najwyższy postanowił przekazać tę sprawę do Sądu Rejonowego w Olkuszu (wobec którego jednostką nadrzędną jest Sąd Okręgowy w Krakowie).

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.